

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 10 lipca 2025 r.
znak sprawy: DOS.dws.071.64.2025
e-mail: Izabela.Wroblewska@minrol.gov.pl

Pan
Mariusz Wołosiek
Zastępca Dyrektora
Wydziału Środowiska i Rolnictwa
Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie

Dotyczy: pisma z 30 czerwca 2025 r. [znak: ŚR-I.021.36.2025].

Szanowny Panie Dyrektorze,
w odpowiedzi na ww. pismo, dotyczące 4 stanowisk Walnego Zgromadzenia Lubelskiej Izby Rolniczej z dnia 26 maja 2025 r., poniżej przedstawiam informacje odnośnie do zagadnień zawartych w tych stanowiskach.

Ad Stanowiska w sprawie rejestracji środków zwalczających szarka komośnika w uprawie buraka cukrowego i innych upraw.

W związku z pojawiającymi się problemami w ochronie buraka cukrowego, związanymi z występowaniem szarka komośnika, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) zleciło nadzorowanemu Instytutowi Ogrodnictwa PIB w Skierniewicach przeprowadzenie badań nad zwalczaniem tego szkodnika.

Na 2025 r. zaplanowane jest przetestowanie insektycydów w formie granulatu i mikrogranulatu w celu ochrony siewek i młodych roślin buraka przed zniszczeniem przez chrząszcze szarka komośnika. Zadanie to jest realizowane jako część tematu w ramach dotacji celowej finansowanej ze środków Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Celem prowadzonych badań jest potwierdzenie zarówno skuteczności badanych preparatów w ochronie buraka cukrowego, jak i ich bezpieczeństwa dla konsumentów, a w przypadku uzyskania tego potwierdzenia, niezwłoczne umożliwienie stosowania tych preparatów przez plantatorów buraka cukrowego.

Należy podkreślić, że szarek komośnik w relacji z burakiem cukrowym jest wskazany w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 maja 2013 r. w sprawie zastosowań małoobszarowych środka ochrony roślin, co powoduje znaczące uproszczenie procedury rejestracji środków ochrony roślin do tego zastosowania.

Ad Stanowiska w sprawie pomocy Państwa hodowcom zwierząt gospodarskich wrażliwych na zakażenie pryszczycą.

Jak rolnicy mają zabezpieczyć swoje gospodarstwa przed pryszczycą?

Na początku podkreślam, że w Polsce nie ma pryszczycy i nie ma podejrzeń ewentualnej transmisji wirusa na terytorium RP. Bez nowych zakażeń pozostają także Słowacja i Węgry, gdzie sytuacja epidemiologiczna została unormowana.

W związku z powyższym, zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2025/1097 z dnia 23 maja 2025 r. zmieniającą załącznik do decyzji wykonawczej (UE) 2025/672 dotyczącej niektórych środków nadzwyczajnych w odniesieniu do ognisk pryszczycy na Węgrzech i Słowacji (1), obszary objęte ograniczeniami wyznaczone w związku z wystąpieniem pryszczycy na terytorium ww. państw obowiązywały wyłącznie do 5 czerwca 2025 r. i termin ten nie został przedłużony. Do tej daty obowiązywały również kontrole weterynaryjne prowadzone na przejściach granicznych w Polsce. Pragnę jednak zapewnić, że sytuacja nadal jest monitorowana, a lekarze weterynarii weryfikują pod względem zdrowotnym zwierzęta przemieszczane do Polski.

W aktualnej sytuacji epidemiologicznej podstawową metodą minimalizowania zawleczenia pryszczycy oraz innych chorób zwierząt do stada jest rygorystyczne przestrzeganie przez wszystkie strony związane z produkcją zwierzęcą (rolnicy, przewoźnicy, pośrednicy) zasad bioasekuracji rekomendowanych przez służby weterynaryjne, z których podstawowe zostały opisane w przewodniku bioasekuracji dla gospodarstw utrzymujących parzystokopytne zwierzęta gospodarskie.

Przewodnik, jak również rzetelne informacje odnośnie do pryszczycy zostały zamieszczone i są dostępne na stronach MRiRW pod linkiem

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/pryszczycya> oraz na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii pod adresem <https://www.wetgiw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/pryszczycya>.

Szczególnie istotne jest dokonywanie zakupów zwierząt wyłącznie z legalnego źródła, oznakowanych i zaopatrzonych w odpowiednią dokumentację, stosowanie dokładnej

dezynfekcji środków transportu i wymaganie jej od przewoźników oraz ograniczanie ruchu osobowego w gospodarstwie do niezbędnego minimum.

Przestrzeganie podstawowych zasad bioasekuracji oraz świadomość takiej potrzeby to najlepsze metody ochrony przed chorobami zwierząt.

Czy za zabezpieczenie gospodarstwa - bioasekurację otrzymają pomoc Państwa?

Należy zauważyć, że obecne wymagania bioasekuracyjne mają charakter rekomendacji. Warto też podkreślić, że poza kilkoma elementami, są to głównie wymagania o charakterze organizacyjnym oraz takie, które nie generują ponadnormatywnego nakładu kosztów.

Jednocześnie informuję, że aktualnie w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR) przewidziano wsparcie bioasekuracji gospodarstw rolnych zajmujących się chowem/hodowlą zwierząt parzystokopytnych w obrębie gatunku świnia. Wsparcie dotyczy inwestycji zapobiegających rozprzestrzenianiu się afrykańskiego pomoru świń (ASF).

Ewentualne rozszerzenie zakresu wsparcia PS WPR na inne gatunki zwierząt, w tym bydło, wymagałoby nie tylko zabezpieczenia dodatkowych środków finansowych, ale również dokonania zmian w PS WPR. Biorąc pod uwagę ograniczone środki dostępne w ramach PS WPR oraz fakt, że koszty związane z bioasekuracją w gospodarstwach utrzymujących bydło mogą być znaczące, na obecnym etapie brak jest możliwości objęcia tego typu inwestycji wsparciem w ramach PS WPR.

Ze środków z budżetu państwa, na podstawie obowiązujących przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (2), Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) udziela również pomocy finansowej producentowi rolnemu w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, który prowadzi gospodarstwo w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (3), w którym są utrzymywane zwierzęta gospodarskie parzystokopytne z gatunku świnia (*Sus scrofa*). Jest to pomoc na refundację do 100% wydatków poniesionych na działania związane z bioasekuracją.

W planie finansowym ARiMR na powyższy cel w 2025 r. zostały aktualnie zabezpieczone środki w wysokości 30 mln zł. Zaplanowana kwota jest niewystarczająca, aby mogła zabezpieczyć również refundację bioasekuracji dla producentów bydła.

Czy jest prowadzony monitoring występowania pryszczycy u zwierząt dziko żyjących?

Zwalczanie pryszczycy u zwierząt wolno żyjących wymaga skoordynowanych działań, które obejmują zarówno monitorowanie, jak i kontrolę populacji. Elementem tych działań są regularne obserwacje i badania dzikich zwierząt w celu wczesnego wykrycia choroby. W tym zakresie Główny Lekarz Weterynarii podjął współpracę z Polskim Związkiem Łowieckim oraz opracował „Procedurę zwalczania i monitorowania pryszczycy u zwierząt dzikich z gatunków wrażliwych oraz zwierząt z gatunków wrażliwych utrzymywanych w ośrodkach odizolowanych”. Przedmiotowy dokument określa zasady zwalczania pryszczycy u zwierząt dzikich z gatunków wrażliwych oraz zasady monitoringu u gatunków wrażliwych, w oparciu o przepisy rozporządzenia 2016/429 (4) i aktów uzupełniających UE oraz przepisów krajowych.

Należy podkreślić, że w ramach prowadzonych działań od stycznia 2025 r., od momentu pojawienia się pryszczycy na terytorium Niemiec w stadzie hobbystycznym, pobierane były próbki do badań od dzików, jeleni oraz danieli pozyskiwanych w ramach odstrzałów planowych i sanitarnych w celu monitorowania sytuacji epidemiologicznej wśród zwierząt dzikich.

Do 14 kwietnia 2025 r. przebadano łącznie 265 próbek od dzików oraz 71 próbek od jeleni, uzyskując wynik ujemny.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (2), producenci rolni mogą ubiegać się w bankach współpracujących z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o kredyt na inwestycje w rolnictwie. Kredyt może zostać udzielony na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej.

Kredytowaniem może być objęta produkcja rolna prowadzona w ramach działalności wymienionych w „Wykazie działalności w zakresie rolnictwa, przetwórstwa produktów rolnych, przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków lub w zakresie rybactwa śródlądowego”, m.in. w zakresie chówu i hodowli zwierząt.

Okres kredytowania może wynosić maksymalnie na 15 lat.

Kwota kredytu nie może przekroczyć:

a) 80 % wartości nakładów inwestycyjnych i wynosić więcej niż 5 mln zł., w przypadku inwestycji realizowanych w gospodarstwie rolnym,

b) 70 % wartości nakładów inwestycyjnych i wynosić więcej niż 8 mln zł. w przypadku inwestycji realizowanych w dziale specjalnym produkcji rolnej.

Oprocentowanie kredytu na realizację inwestycji jest zmienne i nie może wynosić więcej niż stopa referencyjna WIBOR 3M powiększona o nie więcej niż 2,5 punktu procentowego.

Oprocentowanie płacone bankowi przez kredytobiorcę w zależności od Banku wynosi 5,15 % – 5,17 %.

Ad Stanowiska w sprawie obniżenia NDP dla substancji czynnej acetamipryd.

Zasady dopuszczania do obrotu środków ochrony roślin reguluje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1107/2009 (5). Zgodnie z tymi przepisami, do obrotu mogą być dopuszczone tylko te preparaty, które zawierają substancje czynne zatwierdzone do stosowania w środkach ochrony roślin przez Komisję Europejską (KE), a także przy prawidłowym stosowaniu, zgodnie z ich przeznaczeniem, nie stanowią zagrożenia dla zdrowia człowieka, zwierząt oraz dla środowiska.

Ocena bezpieczeństwa stosowania środków ochrony roślin prowadzona jest zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami (6) dwuetapowo, gdzie:

- 1) KE odpowiedzialna jest za zatwierdzanie substancji czynnych. Ocena substancji czynnych prowadzona jest we współpracy z Europejskim Urzędem ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) oraz państwami członkowskimi. W ramach oceny substancji czynnej, EFSA przeprowadza m.in. ocenę ostrego i chronicznego ryzyka dla konsumentów wynikającego z obecności pozostałości danej substancji czynnej w produktach przeznaczonych do spożycia. Urząd określa również najwyższe dopuszczalne poziomy pozostałości (NDP/MRL) substancji czynnej, które mogą znajdować się w produktach spożywczych pochodzenia roślinnego i zwierzęcego nie stwarzając zbędnego ryzyka dla konsumentów, w tym grup szczególnie wrażliwych, takich jak dzieci. NDP wprowadzane są następnie do unijnego porządku prawnego w drodze rozporządzenia. Dodatkowo, w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów, EFSA cyklicznie dokonuje przeglądu obowiązujących wartości NDP wyznaczonych dla substancji czynnych, z uwzględnieniem zakresu ich stosowania, tak by w przypadkach stwierdzenia potencjalnego ryzyka dokonać ich weryfikacji, ewentualnego obniżenia lub zmodyfikować zatwierdzony zakres stosowania,
- 2) państwa członkowskie dopuszczają do obrotu środki ochrony roślin na swoim terytorium. Ocena ta dokonywana jest obligatoryjnie we współpracy z innymi państwami

członkowskimi. W Polsce ocena ta jest prowadzona przy współpracy z podmiotami upoważnionymi przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do opracowywania ocen i raportów dotyczących środków ochrony roślin.

W związku z przedstawieniem przez Francję nowych danych naukowych dotyczących potencjalnej szkodliwości acetamiprydu (w badaniach, które były prowadzone w 2022 r. stwierdzono neurotoksyczność rozwojową, co oznacza duże ryzyko zaburzeń struktur mózgu w wieku płodowym i wczesnym wieku dziecięcym), KE zleciła EFSA przeprowadzenie oceny w tym zakresie. Ponieważ wynik oceny wskazał na duże prawdopodobieństwo neurotoksyczności acetamiprydu, EFSA zaproponowała obniżenie wartości toksykologicznych, tj. dopuszczalnej dziennej dawki spożycia wyrażonej wartościami parametru ADI (maksymalna bezpieczna dawka przy codziennym spożyciu) oraz ARfD (maksymalna bezpieczna dawka przy jednorazowym spożyciu). Propozycja EFSA została przyjęta.

W konsekwencji obniżenia wartości toksykologicznych EFSA zidentyfikowała ostre ryzyko dla 38 produktów przy obowiązujących do tej pory wartościach NDP z przekroczeniem maksymalnej bezpiecznej dawki przy jednorazowym spożyciu dla dzieci od 106 % do 822 %.

W konsekwencji przygotowany został projekt rozporządzenia zmieniającego wartości NDP, który był konsultowany z państwami członkowskimi. Przedstawiciele Ministra Zdrowia szeroko konsultowali ten projekt przed posiedzeniem Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz (SCoPAFF), Sekcją Pozostałości Środków Ochrony Roślin, również z przedstawicielami organizacji branżowych, które nie zgłosiły do niego uwag.

W następstwie powyższego, rozporządzeniem KE nr 2025/158 z dnia 29 stycznia 2025 r. zmieniającym załącznik II do rozporządzenia (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości acetamiprydu w określonych produktach lub na ich powierzchni, od 19 sierpnia 2025 r. zmienione zostaną najwyższe dopuszczalne poziomy pozostałości (NDP/MRL) substancji czynnej acetamipryd w 38 produktach, mających istotne znaczenie dla polskiego rolnictwa, w tym w porzecze.

W zaistniałej sytuacji MRiRW dokłada wszelkich starań, aby ograniczyć negatywne skutki opisanych wyżej zmian dla producentów i przetwórców porzeczki.

Informacja o zmianach wartości NDP była i jest upowszechniana przez jednostki naukowe nadzorowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w tym poprzez Platformę Sygnalizacji Agrofagów oraz system HortiOchrona, które stanowią płaszczyznę i narzędzie wymiany

doświadczeń oraz transferu wiedzy przy realizacji wymagań integrowanej ochrony roślin. Stosowne informacje były również zamieszczane na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Podjęto również działania w celu rozszerzenia zakresu stosowania środków ochrony roślin zawierających deltametrynę o ochronę przed przeziernikiem porzeczkowcem w porzeczcze. Prace zakończyły się wydaniem zezwoleń dla środków ochrony roślin Decis Expert 100 EC i Decis Mega 50 EW.

Co więcej, w ramach dotacji celowej udzielanej przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dla Instytutu Ogrodnictwa – Państwowego Instytutu Badawczego zaplanowano badania nad zamiennikami dla acetamiprydu.

Należy też podkreślić, że obniżone wartości NDP będą dotyczyły również towarów importowanych z państw trzecich. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi przeznacza dodatkowe środki finansowe na badanie próbek pobieranych przez Państwową Inspekcję Sanitarną z importowanych towarów.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Ernest Nasternak
zastępca dyrektora
Departamentu Oświaty i Polityki
Społecznej
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2025/1097 z dnia 23 maja 2025 r. zmieniająca załącznik do decyzji wykonawczej (UE) 2025/672 w sprawie niektórych środków nadzwyczajnych w związku z ogniskami przyszycy na Węgrzech i Słowacji (powiadomiono w dokumencie C(2025) 3463) (Dz. Urz. UE L, 27.05.2025).
- (2) Dz. U. z 2015 r., poz. 187 z późn.zm.
- (3) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1075 i 1507).
- (4) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz. Urz. UE L 174 z 03.06.2020, str. 64, z późn. zm.) (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.).

- (5) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz. Urz. UE L 309 z 24.11.2009, str. 1 z późn. zm.).
- (6) ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2024 r. poz. 630), rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz. Urz. UE L 309 z 24.11.2009, str. 1, z późn. zm.).

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych dostępna jest pod adresem:

www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych